

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету туризму та МК
к.теог.н., доц. Наталія ГАБЧАК/
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАРКЕТИНГ У ТУРИЗМІ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм і рекреація / 1015 Travel, tourism and leisure
Освітня програма	Туризм
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2023

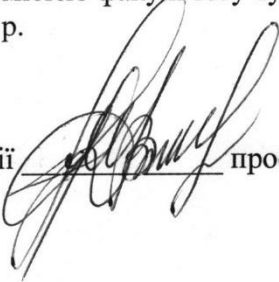
Робоча програма з навчальної дисципліни «Маркетинг у туризмі» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань **24 Сфера обслуговування** спеціальності **242 Туризм і рекреація / 1015 Travel, tourism and leisure**, освітньої програми **Туризм**.

Розробники: Іван ГОДЯ, доц., к.е.н., доцент кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства протокол № 6 від «26» січня 2023 р.

Завідувач кафедри проф. д.і.н. Роман КОРСАК

Схвалено науково-методичною комісією факультету туризму та міжнародних комунікацій протокол № 4 від «26» січня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії проф. д.геог.н. Ганна МАШКА

© Іван ГОДЯ, 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 135 год.	3	4
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 год. аудиторних – 66 год. самостійної роботи студента – 69 год	6	8
	Лекції:	
	36 год.	10 год.
	Практичні (семінарські):	
	30 год.	8 год.
Вид підсумкового контролю: диференційний залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	69 год.	117 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Маркетинг у туризмі» є опанування здобувачами вищої освіти теоретичних основ та практичних навичок із застосування основних маркетингових властивостей, на ринку послуг зокрема на туристичному ринку, а саме освоєння навиків зі збору маркетингової інформації, проведення маркетингових досліджень, сегментації ринку диференціювання та просування продукту, визначення ефективної маркетингової стратегії, прогнозування поведінки споживачів, дослідження конкурентів та аспектів ціноутворення, формування тенденцій на ринку і застосування сучасних методів цифрового маркетингу таких як SMM, Target в соціальних мережах Instagram та Facebook, створення контенту для соцмереж та копірайтинг.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Маркетинг у туризмі» є сукупність теоретико-методологічних основ сучасних принципів та методів застосування маркетингу в туристичній галузі країни та світу.

Основне завдання навчальної дисципліни «Маркетинг у туризмі» полягає у формуванні, серед здобувачів вищої освіти, розуміння теоретичних принципів та закономірностей функціонування, а також професійних практичних навиків застосування маркетингу в сфері туристичних послуг.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти таких компетентностей:

- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК03);
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК06);
- Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК07);
- Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (ЗК08);
- Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми (ЗК09);
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК10);
- Здатність працювати в команді та автономно (ЗК14);
- Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (СК1);
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (СК2);
- Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів (СК5);
- Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту (СК7);
- Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (СК10);
- Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу (СК12);
- Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації (СК13);
- Відстежувати тенденції функціонування національного та світового ринків туристичних послуг, встановлювати взаємозв'язок між розвитком туризму та соціально-економічними процесами у країні (СК17);

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Маркетинг у туризмі» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми, як «Організація готельного господарства» (О.К.2.8), «Організація ресторанного господарства» (О.К.2.11), «Організація туристичних подорожей» (О.К.2.5), «Соціально-економічна географія країн світу та туристичних регіонів» (О.К.1.4).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти наступних програмних результатів навчання (ПР):

Програмні результати навчання	Шифр ПР
Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	ПР 07
Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.	ПР 08
Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.	ПР 13
Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР 20
Аналізувати ефективність використання туристично-рекреаційних ресурсів регіону при створенні туристичного продукту.	ПР 24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами вищої освіти після опанування навчальної дисципліни «Маркетинг у туризмі»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПР
Формувати свій туристичний продукт так, щоб він у повній мірі задовольняв потреби цільового сегменту ринку.	ПР 07
Ефективно здійснювати просування і реалізацію своїх послуг.	ПР 07
Вміти стимулювати попит на туристичні послуги для збільшення продажів.	ПР 07
Знати загально прийняті стандарти до туристичної документації та документообігу.	ПР 08
Вміти налагоджувати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.	ПР 13
Аналізувати маркетингову діяльність, виявляти проблемні моменти та шляхи їх усунення.	ПР 20
Приймати ефективні рішення для вирішення проблемних ситуацій.	ПР 20
Вміти визначити ефективність використання рекреаційних ресурсів при створенні туристичного продукту.	ПР 24

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточне оцінювання, що передбачає оцінку самостійної підготовки студента до практичних, семінарських чи лабораторних занять, виконання індивідуальних завдань (у разі потреби);
- модульне оцінювання - оцінка виконання модульних завдань (письмові роботи);
- підсумкове оцінювання проводиться в усній формі у вигляді іспиту.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю - підготовка доповідей та усна відповідь на питання аудиторії і викладача підчас практичних чи семінарських занять, виконання індивідуальної роботи (у разі потреби).

Форма модульного контролю полягає у написанні письмової роботи з розгорнутими відповідями на питаннями.

Форма підсумкового семестрового контролю відповідно до освітньої програми проходить в усній формі у вигляді іспиту.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50	100
6	6	6	7	6	6	6	7		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	14	50
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модуля у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової роботи, який оцінюється у межах від 0 до 50 балів.

Оцінювання систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти. Протягом семестру проводяться практичні заняття для перевірки засвоєння теоретичної частини навчальної дисципліни та практичного закріплення здобутих знань, дане оцінювання здійснюється в межах від 0 до 50 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів УжНУ за кредитно-модульною системою» (затверджено наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 03/01-17 від 03.03.2015 року), а також «Положенням про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і

заліків в УжНУ» (затверджено наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 року).

Після виконання змістового модуля здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи. Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюються за 100-бальною системою.

Здобувач, який в результаті поточного оцінювання або підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати залік (іспит) з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що здобувач хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) має складати залік чи іспит.

Здобувач вищої освіти, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (35-59 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращення він (вона) до підсумкового контролю не допускається.

Здобувач, який в результаті підсумкового оцінювання за модулем отримав менше 60 балів зобов'язаний складати залік (іспит) з дисципліни. У разі, коли відповіді здобувача вищої освіти під час заліку (іспиту) оцінені менш ніж на 60 балів, він (вона) отримує незадовільну підсумкову оцінку.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Суть, завдання та цілі туристичного маркетингу

Суть, цілі і завдання маркетингу. Туристичний ринок. Сучасна теорія туристського маркетингу. Схема організації діяльності туристської компанії в умовах застосування концепції маркетингу. Соціально-етичний маркетинг. Принципи туристського маркетингу. Цілі туристського маркетингу. Класифікація цілей туристського маркетингу. Функції туристського маркетингу. Завдання туристського маркетингу. Концепція туристського маркетингу.

Тема 2. Маркетингові дослідження

Планування маркетингових досліджень. Розробка концепції дослідження. Кабінетні маркетингові дослідження. Маркетингові посередники. Польові дослідження ринку. Анкетування. Спостереження. Експеримент. Види маркетингової інформації. Первинна та вторинна інформація. Переваги та недоліки первинної та вторинної інформації. Класифікація

маркетингових досліджень. Компоненти проведення маркетингових досліджень. Маркетингові дослідження ціни. Маркетингові дослідження туристичного продукту. Перспективи маркетингових досліджень.

Тема 3. Маркетингові дослідження конкурентного середовища та поведінки споживачів туристичного продукту

Аналіз конкуренції та конкурентів. Конкурентні стратегії. Бар'єри при входженні та виході на ринок. Визначення цілей конкурентів. Виявлення нинішніх і потенційних конкурентів. Виявлення переваг і недоліків у діяльності конкурентів. Процес поведінки споживача. Чинники впливу на поведінку споживача при купівлі туристичного продукту. Правильне розуміння поведінки споживачів. Етапи, які проходить покупець при ухваленні придбання покупки. Ступінь задоволення очікувань споживачів. Вивчення системи цінностей споживачів. Підходи до вивчення споживачів. Взаємовідносини зі споживачами.

Тема 4. Маркетингова інформаційна система туристичного підприємства

Критерії якості інформації. Структура маркетингової інформаційної системи туристської компанії. Складові маркетингової інформаційної системи. Бази даних. Суть і призначення маркетингової інформації. Структуризація маркетингової інформації. Вплив інформації на маркетингові рішення.

Тема 5. Сегментація ринку в туризмі

Переваги та мета сегментації. Цільовий сегмент. Сегментація туристичного ринку за критеріями та ознаками. Географічна, демографічна, психографічна сегментація. Сегментація за типом поведінки. Сегментація по відношенню до компанії та продукту. Принципи та методи сегментації. Критерії оцінки перспективних сегментів. Переваги сегментації.

Тема 6. Диференціювання та позиціонування туристичного продукту

Ключові чинники успіху диференціації. Принципи виведення диференційованих продуктів на ринок. Створення диференційованого туристичного продукту. Позиціонування. Типи та принципи позиціонування туристичного продукту. Стадії визначення поточного позиціонування. Позиціонування в свідомості споживача. Доведення і представлення вибраної позиції споживачам. Стратегії позиціонування. Вибір і реалізація стратегії позиціонування. Вибір найперспективніших конкурентних переваг. Роль диференціації в позиціонуванні.

Тема 7. Маркетингова збутова стратегія туристичних підприємств

Канали збуту туристичного продукту. Розробка і реалізація збутової стратегії. Вибір каналів збуту. Вибір посередників. Збутова стратегія. Канали збуту туристичного продукту. Принцип вертикальних маркетингових систем (ВМС). Типи вертикальних маркетингових систем. Агентська угода. Ексклюзивна агентська угода. Ліцензійна угода. Франшиза. Критерії вибору посередників для каналу збуту.

Тема 8. Маркетинг у соціальних мережах

SMM. Переваги та недоліки. Принципи та методи застосування маркетингу в соціальних мережах. Копірайт. Контент і процес його створення. Фото та відео для SMM. Таргетована реклама в соціальних мережах. Принципи функціонування та основи роботи у рекламних кабінетах (Facebook, Instagram, інші).

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лек.	прак.	с.р.		лек.	прак.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Тема 1. Суть, завдання та цілі туристичного маркетингу	12	4	2	6	13	2		11
Тема 2. Маркетингові дослідження	17	4	4	9	14	2		12
Тема 3. Маркетингові дослідження конкурентного середовища та поведінки споживачів туристичного продукту	19	6	4	9	19	4		15
Тема 4. Маркетингова інформаційна система туристичного підприємства	15	4	2	9	17	2		15
Тема 5. Сегментація ринку в туризмі	17	4	4	9	17		2	15
Тема 6. Диференціювання та позиціонування туристичного продукту	19	6	4	9	19		2	17
Тема 7. Маркетингова збутова стратегія туристичних підприємств	17	4	4	9	17		2	15
Тема 8. Маркетинг у соціальних мережах	17	4	4	9	19		2	17
Модульна контрольна робота	2		2					
Разом за семестр	135	36	30	69	135	10	8	117

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема 1. Суть, завдання та цілі туристичного маркетингу	2	-
2	Тема 2. Маркетингові дослідження	4	-
3	Тема 3. Маркетингові дослідження конкурентного середовища та поведінки споживачів туристичного продукту	4	-
4	Тема 4. Маркетингова інформаційна система туристичного підприємства	2	-
5	Тема 5. Сегментація ринку в туризмі	4	2
6	Тема 6. Диференціювання та позиціонування туристичного продукту	4	2
7	Тема 7. Маркетингова збутова стратегія туристичних підприємств	4	2
8	Тема 8. Маркетинг у соціальних мережах	4	2
9	Модульна контрольна робота	2	-
	Разом	30	8

6.4. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема 1. Суть, завдання та цілі туристичного маркетингу	6	11
2	Тема 2. Маркетингові дослідження	9	12
3	Тема 3. Маркетингові дослідження конкурентного середовища та поведінки споживачів туристичного продукту	9	15
4	Тема 4. Маркетингова інформаційна система туристичного підприємства	9	15
5	Тема 5. Сегментація ринку в туризмі	9	15
6	Тема 6. Диференціювання та позиціонування туристичного продукту	9	17
7	Тема 7. Маркетингова збутова стратегія туристичних підприємств	9	15
8	Тема 8. Маркетинг у соціальних мережах	9	17
	Разом	69	117

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

В межах кожного змістового модуля студент виконує індивідуальне завдання як частину практичної та самостійної підготовки в процесі опанування програми навчальної дисципліни.

Індивідуальні завдання включають такі види роботи як написання рефератів на задану тематику, а також підготовка до практичних занять.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Вивчення даної дисципліни передбачає використання в процесі навчання мультимедійного обладнання для наочної ілюстрації навчальних матеріалів, а також проведення ряду занять у спеціалізованих лабораторіях для практичного закріплення матеріалу.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Забалдіна Ю. Б. Маркетинг туристичного підприємства: Навчальний посібник. – К.: Музична Україна, 2002. – 196 с.
2. Маркетинг у туризмі : навч. посіб. / Ю. Б. Забалдіна, Н. О. Роскладка, В. В. Білик, Т. П. Дупляк. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 632 с.
3. Мальська М. П. Основи маркетингу у туризмі підручник. / М. П. Мальська, Н. Л. Мандюк – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 336 с.
4. Мунін Г. Б., Тимошенко З. І., Самарцев Є. В., Змійов А. О. Маркетингу туризму: Навч. Посібник. – Ч. II. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 427 с.

Допоміжна література

5. Безкоровайна Л. В. Маркетингу туризму: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Туризм» / Безкоровайна Л. В., Васильчук В. М. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2017. – 77 с.
6. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) : навч. посіб. / О. О. Любіцева. - 3-є вид., перероб., допов. - К. : Альтерпрес, 2006. – 430 с.
7. Косенков С. І. Маркетингові дослідження./ С.І. Косенков – К.: Скарби, 2004. – 464с.
7. Кифяк В. Ф. Туристичний ринок та організація просування туристичного продукту // Організація туризму : навч. посіб. / В. Ф. Кифяк. - Чернівці, 2011. – С. 158– 161.
8. Цвілій С.М. Маркетинг в туризмі : Навчальний посібник. / С. М. Цвілій, Т. С. Кукліна, В. М. Зайцева. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 260 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

9. <http://www.tourism.gov.ua/> - сайт Державної туристичної Адміністрації.
10. <http://tourinform.org.ua/> сайт з інформацією про туризм Закарпаття.
11. <http://t.me/lab322> - цифрове маркетингове агентство Lab322.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)